

Külföldi vendégeink

1959. október hó 16-án a Kanadában élő *Duczynska Ilcnát* látta vendégül Intézetünk. Magyarországi látogatása alkalmából felkereste régi, 1917–1919-es elvtársait, megismerkedett a Történettudományi Intézet és a Párttörténeti Intézet azon munkatársaival, akik sajtó alá rendezték az 1918-as januári sztrájk előzményeiről írt visszacmlékezéseit. Elmondta további terveit, amelyek elsősorban az 1934–1936-os ausztriai antifasiszta moz-

galom (Schutzbund) történetének feldolgozására irányulnak.

Mizuta Hircski, a Nagoya-i (Japán) Egyetem közgazdaságtani fakultásának egyik tanára 1959 október végén látogatást tett az Intézetben és megbeszélést folytatott Andics Erzsébettel, H. Haraszi Évával, valamint Spira Györggyel. A megbeszélés során a jelenlevő magyar történészek a japán tudós kérdésére körvonalazták az 1848–1849-es magyar szabadság-

harc és forradalom alapvető társadalmi és gazdasági problémáit. Mizuta Hiroki ezután ismertette a Nagoya-i egyetemen a marxizmus—leninizmus előadásának feltevéleit — ő maga is a marxizmus előadója — s ezeknek az előadásoknak a hatását. A marxizmus—leninizmus nagy és spontán érdeklődést váltott ki az egyetemi hallgatók körében, az értelmiségiek pedig általában figyelemmel követik a marxista kiadványokat és folyóiratokat s nagy a kereslet ezekben. A japán professzor előadásából kitűnt, hogy a marxizmus a mai japán tudományos és kulturális életben olyan tényező, amellyel a hivatalos tudományos szervezeteknek számolniuk kell.

1959 október hó végén a berlini egyetem japán professzora, *Usugi* látogatta meg intézetünket. A japán professzor a Horthy-korszak történetének kutatása iránt érdeklődött. Az Újkori Magyar Osztály tagjai közül Sándor Vilmos, Lackó Miklós és Ránki György adtak tájékoztatást a korszak munkásmozgalmáról, a Magyar Kommunista Párt szerepéről, a magyar nép antifasiszta küzdelmeiről, a felszabadulás utáni időszak történetírásáról, valamint az 1956-os ellenforradalmi korszak eseményeiről.

Kazimierz Lepszy, a krakkói egyetem professzora 1959 szeptember elején Intézetünkben járt és a magyar—lengyel vegyes bizottság 1960 májusában Budapesten tartandó első ülésének előkészítéséről, továbbá a magyar és lengyel szakfolyóiratoknak cikk-cseréjéről folytatott tárgyalásokat.

Max Morris, a chartista mozgalom egyik angol kutatója 1959. szeptember 2-án látogatást tett az MTA Történettudományi Intézetében. Megtekintette a korszakára vonatkozó, az Intézetben található angol, valamint szovjet könyvanyagot

és tetszésének adott kifejezést a korszerű könyv- és folyóiratanyaggal kapcsolatban. Max Morris széleskörű pedagógiai munkássága mellett nagy anyagot gyűjtött össze Bronterre O'Brien chartista, társadalmi reformer életéről, elméleti és gyakorlati munkásságáról. Ez az anyag, amely út-törő munkát a maga nemében — O'Briennel utoljára, másfél évtizeddel ezelőtt a közelmúltban elhunyt G. D. H. Cole foglalkozott egy kiadatlan disszertáció alapján —, megírásra vár és a chartista mozgalom szovjet, valamint magyar kutatói nagy várakozással tekintenek e monográfia elé. Max Morris a továbbiakban a marxista angol történészek munkáiról és nemzetközi szakmai kapcsolatairól adott tájékoztatást.

1959 október folyamán nyolc romániai történész (*I. Tataiu* és *Tr. Lungu* Bukarestből, *Cselényi B.*, *Pataki J.*, *I. Cicala*, *Egyed Á.*, *M. Roșca* és *H. Mureșan* Kolozsvárról) az MTA vendégeként Magyarországon tartózkodott. Kiküldetésük a Románia Története Egyetemi Tankönyv (Tratat) munkálataival volt összefüggésben. A tankönyvírás szükségleteinek megfelelően mindegyikük előre meghatározott témák anyagait bővítette ittartózkodásuk ideje alatt. Így *I. Tataiu* a váradai és temesvári pasalikokra, *Tr. Lungu* az 1891-es Sturdza kormány erdélyi kapcsolataira, *Cselényi B.* és *Pataki J.* a középkori államszervezetre, *Mureșan Hilde* a bánági svábok 1849—1918 közötti történetére, a többiek pedig az erdélyi román nemzetiségi mozgalom és munkásmozgalom 1849—1918 közötti történetére vonatkozó anyagokat kutattak. Emellett bővítette tudományos munkájuk területét az a számos megbízatás is, amelyekkel őket ottani kollégáik ellátták.